

واکاوی نقش معماری شفابخش در طراحی فضاهای داخلی مراکز درمانی کودکان با رویکرد استفاده از انرژی های پاک

رویا ناظر ایلخانی^۱، امید رهایی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، ایران. (roya1363@gmail.com)

۲- دکتری معماری، استادیار دانشکده معماری، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی تهران. (omid_r@iust.ac.ir)

چکیده

معماری شفابخش، معماری انسانگرایانه برای ایجاد رفاه در بیمارستان است، رفاهی که باعث کم شدن طول درمان می شود که با هدف، تسریع بهبود بهداشت و سلامتی ذهن، بدن و روح و روان از طریق معماری است. در معماری مراکز بالینی کودکان با توجه به ماهیت وجودی و نقش آن ها در حفظ سلامت جوامع و نیاز روزافزون برای ساخت و توسعه آن ها، شناخت و بکارگیری اصول معماری شفابخش به منظور بهبود عملکرد درمانی و طراحی پایدار بیمارستان ها به ویژه در فضاهای داخلی با سه هدف کاهش تاثیرات منفی ساختمان بیمارستان کودکان در شکل گیری معماری بنا، بهبود عملکرد درمانی و کاهش هزینه ها صورت می گیرد. مراکز درمانی از جمله فضاهایی است که بر حالات روحی و روانی کودکان تأثیر می گذارد و طراحی ضعیف این محیط ها، می تواند سبب تشدید اختلالات رفتاری و همچنین ترس و اضطراب در آنها گردد.

شاخصه های طراحی داخلی فضاهای درمانی عبارتند از ایجاد یکپارچگی بین فضاهای داخلی و خارجی، ایجاد تعامل بین بیمار و عناصر طراحی منظر، امکان کم کردن آلودگی صوتی در فضا، ایجاد چشم انداز سبز، ایجاد کیفیت در فضاهای داخلی، ایجاد حس تعلق نسبت به فضا، درک فضا از نیازهای بیمار، وجود فضاهایی برای تعامل بین بیماران، امکان ایجاد تغییر در مبلمان و چیدمان، امکان تنظیم شرایط دمایی و رطوبتی فضا توسط خود بیمار، استفاده از معماری بومی، مناسب بودن ابعاد فضاها، استفاده از طرح و رنگ های مرتبط با فرهنگ جامعه، وجود نور مناسب و قابل کنترل که بکارگیری آن ها نتایجی نظیر کاهش استرس بیمار و ایجاد آرامش و بهبود رفتارهای محیطی، کاهش مدت زمان بستری، افزایش آستانه تحمل درد، افزایش لذت بیمار از فضا، امکان مداخله بیمار در به وجود آوردن فضا، امکان برقراری ارتباط با فضا نتایجی نظیر کاهش استرس بیمار و ایجاد آرامش و بهبود رفتارهای محیطی، کاهش مدت زمان بستری، افزایش آستانه تحمل درد، افزایش لذت بیمار از فضا و امکان مداخله بیمار در به وجود آوردن فضا را به وجود آورد.

در نهایت با تکیه بر لزوم استفاده از شاخصه های طراحی داخلی، تدابیر مختلف جهت کاهش مصرف انرژی در بخش های مختلف بیمارستان کودکان با رویکرد بهره گیری از انرژی های پاک پرداخته می شود. روش تحقیق در این پژوهش روشی توصیفی - تحلیل و جمع آوری اطلاعات با مطالعه منابع کتابخانه ای و شواهد علمی معتبر به نقش معماری داخلی مراکز درمانی در ارتقا سلامت و ایمنی محیط کالبدی و فیزیکی برای کودکان بیمار پرداخته شده است.

واژه های کلیدی: معماری شفابخش، طراحی پایدار بیمارستان، طراحی داخلی مراکز درمانی کودکان، کاهش مصرف انرژی، انرژی پاک